

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/187/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517201377
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8517201377.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: U. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, právne zast.: Podhorský & Partners, s.r.o., Advokátska kancelária, IČO: 46 962 000, so sídlom Ventúrska 1, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752 právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 47 233 516, v konaní o zaplatenie 419,63 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6Csp/139/2017- 96 zo dňa 10.10.2018 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok okrem výroku II.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len súd prvej inštancie) uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyňi sumu 419,63 eura, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 419,63 eura od 29.09.2017 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Priznal žalobkyňi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 517, § 563 a § 578 Občianskeho zákonníka, § 191 ods. 1 a § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

V odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetom konania je vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, ktoré podlieha premlčaniu. Súd prvej inštancie sa zaoberal plynutím premlčacej lehoty vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu, kde ustálil, že objektívna premlčacia doba začala plynúť dňom 26.04.2010, kedy žalobkyňa uhradila splátku č. 29 vo výške 30,74 eur, pričom doposiaľ uhradila 29 splátok, čo je spolu 891,46 eura. Žalobkyňa mala zaplatiť žalovanému sumu 874,13 eura a teda úhradou 29 splátky v poradí dňa 26.04.2010 zaplatila viac ako mala, čiže týmto dňom začína plynúť objektívna premlčacia doba. Vo vzťahu k plynutiu subjektívnej premlčacej doby, poukázal na vyjadrenie právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 18.07.2017, podľa ktorého sa žalobkyňa kvalifikovane dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jej úkor obohatil až po dátume 20.02.2017, teda po porade s advokátom. Túto skutočnosť má preukazovať i fakt, že žalobkyňa splnomocnila dňa 20.02.2017 právneho zástupcu na zastupovanie vo veci. Súd prvej inštancie ustálil, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť oboznámením právneho posúdenia veci zo strany zvoleného právneho zástupcu žalobkyňou - teda

okamih kedy sa žalobkyňa skutočne dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor. Podľa názoru súdu prvej inštancie objektívna premlčacia doba je v danom prípade desaťročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného považuje súd prvej inštancie za úmyselné - minimálne v rovine nepriameho úmyslu. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/22/2018, ktorý ustálil taktiež začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby skutočným oznámením právneho posúdenia zo strany zvoleného právneho zástupcu žalobkyňou, pričom navyš išlo o konanie voči obchodnej spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. Podľa názoru súdu objektívna premlčacia doba je v danom prípade desaťročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného považuje súd za úmyselné - minimálne v rovine nepriameho úmyslu. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie nevyhovet námietke premlčania a objektívnu desaťročnú dobu, ako aj subjektívnu dvojročnú lehotu považoval za zachovanú a žalobu podanú včas. Pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu dvoch rokov, ako už súd vyššie uviedol i s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax, táto začala plynúť dňa 20.02.2017 a do podania žaloby dňa 16.03.2017 neuplynula ani táto subjektívna premlčacia doba dvoch rokov. Preto súd prvej inštancie žalobe vyhovel v časti zaplatenia istiny 419,63 eura v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni úroky z omeškania až dňom nasledujúcim po doručení žaloby žalovanému. Žaloba bola doručená žalovanému dňa 28.9.2017 a deň nasledujúci je 29.9.2017, kedy sa žalovaný dozvedel o požiadavke vydať bezdôvodné obohatenie. V prevyšujúcej časti uplatneného úroku z omeškania súd prvej inštancie žalobu zamietol.

Žalobkyňa mala v konaní plný úspech čo do istiny, súd prvej inštancie tak v zmysle § 255 ods. 1 CSP priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Žalovaný podal v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie. Žalovaný žiadal rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmeniť tak, že žaloba sa zamietne alebo vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Odvolanie podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d),f) a h) CSP. Považoval napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné, keďže z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú žiadne závery, na základe ktorých súd prvej inštancie skonštatoval a dospel k rozhodnutiu, čo má byť aj v rozpore s rozhodovacou činnosťou ÚS SR napr. IV. ÚS 115/03. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil námietku premlčania a ani v odôvodnení neidentifikoval skutkové závery a právne posúdenie žalovaného nároku, teda či ide o bezdôvodné obohatenie, podľa ktorej skutkovej podstaty. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolateľa nedostatočne preukázal, že v danom konaní došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu resp. nepreukázal súd prvej inštancie ako k takému názoru dospel na základe vykonaného dokazovania. Na podporu svojho záveru uviedol odvolateľ judikatúru súdov napr. rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/530/2015, sp. zn. 14Co/637/2015, ako aj rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/516/2015.

Žalobkyňa sa vyjadrila k odvolaniu žalovaného, kde uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení rozsudku. Plne sa stotožnila so záverom súdu prvej inštancie v tom, že v danom prípade išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Na podporu svojich a tým pádom aj záverov súdu prvej inštancie poukázala na niektoré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (napr. sp. zn. 17Co/122/2017). Na základe skutočností uvedených v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a jej podpornými argumentmi vo vyjadrení k odvolaní žiadala, aby odvolací súd rozsudok napadnutý odvolaním potvrdil ako vecne správny a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania a vychádzajúc z obsahu odvolania žalovaného, odvolací súd preskúmal rozhodnutie len v jeho vyhovujúcej časti a súvisiacom výroku o trovách konania. Nakolko

žalobkyňa odvolanie nepodala odvolací súd nemohol preskúmať správnosť výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobe v časti zamietol.

Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil v otázke rozhodujúcej pre posúdenie danej veci - v otázke posúdenia námietky premlčania vznesenej žalovaným je rozhodnutie správne. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

7. Predmetom konania je žalobkyňou uplatnené právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 419,63 eura, ktoré má spočívať v tzv. preplatení ňou čerpaného úveru a revolvingového úveru, teda v zaplatení sumy presahujúcej istinu čerpaného úveru.

Zo spisu je zrejme, že medzi stranami sporu sa viedlo súdne konanie na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 7C/190/2015, v ktorom žalobca (v tomto konaní žalovaný) žaloval žalovanú (v tomto konaní žalobkyňa) na zaplatenie sumy 550,64 eur s prísl. Predmetná žaloba bola zamietnutá v celom rozsahu z dôvodu, že dohodnutá výška úroku v predmetnej zmluve je v rozpore s dobrými mravmi, je vysoká a neprimeraná, a preto je zmluva v časti dohodnutého úroku neplatná. V danej veci mal súd preukázané, že žalovanej bola bez zmluvných podmienok vyplatená čiastka vo výške 874,13 eura (564,30 eura - úver, 309,83 eur - revolvingový úver). Žalovaná jednotlivými splátkami uhradila z predmetného úveru spolu sumu vo výške 1.293,76 eura. Žalovaná teda uhradila viac peňažných prostriedkov ako jej bolo poskytnutých a preto súd žalobu v danej veci zamietol. Rozsudok č.k. 7C/190/2015-44 zo dňa 10.09.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 18Co/364/2015-58 zo dňa 28.04.2016 nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2016.

Čo sa týka námietky žalobcu, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel v časti sumy 419,63 eura s príslušenstvom, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie jasne v odôvodnení uviedol, že vychádzal zo skutkového stavu zisteného v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/190/2015 na súde prvej inštancie, v ktorom bolo konštatované, že žalobkyňa preplatila úver/revolvingový úver poskytnutý od žalovaného na základe zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 18.12.2007. Zreteľne vysvetlil, že na takto zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení a premlčaní, čo ho viedlo k záveru o nedôvodnosti námietky premlčania vznesenej žalovaným. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

Pokiaľ žalobkyňa plnila úroky odporujúce dobrým mravom, nepochybne v súlade s vyššie uvedeným ide o plnenie z neplatného právneho úkonu. Na strane žalovaného preto došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré musí žalovaný v zmysle vyššie cit. ust. § 451 ods. 2 a § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť.

K premlčacej dobe odvolací súd uvádza, že vychádzajúc zo znenia § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie správne konštatoval, že v týchto ustanoveniach je zakotvená kombinovaná premlčacia doba, t. j. subjektívna a objektívna premlčacia doba. Oprávnený sa môže domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia len v rámci plynutia oboch lehôt. V prípade ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu. Subjektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka tak, že najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, odvolací súd uvádza, že v danom prípade rovnako ako súd prvej inštancie má za to, že v predmetnom prípade je potrebné aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu.

Odvolací súd konštatuje, že žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom úverov na profesionálnej báze, podnikateľom, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Žalovaný, pri uzatváraní zmlúv konal evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšia zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaný ako subjekt pôsobiaci dlhoročne na finančnom trhu mal vedomosť o nárokoch, ktoré uplatňoval v rozpore s zákonom, napriek tomu tak postupoval v množstvách ďalších zmlúv a jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Podľa názoru odvolacieho je dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že úroková sadzba spotrebiteľského úveru vo výške 32 % p. a. pri úvere, resp. 39 % p. a. pri revolvingovom úvere je úžerná a v rozpore s dobrými mravmi, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzročený (dolus indirectus, tzv. nepriamy úmysel). Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ). V predmetnom prípade táto desaťročná premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako dňa 18.12.2007 (t. j. skôr ako bola uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere). Je teda zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím objektívnej premlčacej doby (žaloba doručená súdu 07.03.2017).

Pokiaľ ide subjektívnu premlčaciu dobu, žalobkyňa uvádzala (čo žalovaný nijako nerozporoval a nepreukázal opak), že sa dozvedela o tom, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil na prvej porade u právneho zástupcu, po predložení a preštudovaní zmlúv, a to po dátume 20.02.2017, kedy zároveň udelila právnenému zástupcovi plnú moc na zastupovanie. Žaloba bola podaná na súd dňa 07.03.2017, teda včas (do pozornosti Nález ÚS ČR II. 2460/17 zo dňa 19.03.2018).

Na základe vyššie uvedeného teda odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa podala žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 16.03.2017, teda v rámci tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie okrem výroku II. ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni, ktorá podala vyjadrenie k odvolaniu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).